

Preek 11 februari 2024
HWS Ontmoetingskerk
Voortzetting & dankzegging Heilig Avondmaal
Filippenzen 4:1-9

Gemeente van Jezus Christus,

Mooie opdrachten hoorden we van Paulus: 'wees altijd verheugd', 'Wees over niets bezorgd', 'dank Hem in uw gebeden'. Mooie opdrachten. En wanneer we hier zo zitten. Hopelijk nog vol van dankbaarheid voor het Heilig Avondmaal dat we vandaag hebben mogen vieren dan klinkt het met name positief. Altijd verheugd, over niets bezorgd, God altijd danken...

Maar het leven zit niet altijd mee, sterker nog het leven zit ook heel vaak tegen. En je zal maar ernstig slaaptekort hebben omdat je kinderen je al weken wakker houden 's nachts, wees dan maar verheugd. En je baan zal maar op de tocht staan, maar elke maand moet wel die dure hypotheek worden betaald, wees dan maar niet bezorgd. En je zal maar te horen gekregen hebben dat je ernstig ziek bent, ga dan maar eens danken...

En dat zijn allemaal nog best grote dingen... Maar als je morgen gewoon een rotdag hebt, met het verkeerde been uit bed bent gestapt, in de file staat, je werk niet lekker loopt, het koud is... Ja, dan ben je niet verheugd. En wie maakt zich in deze wereld nou geen zorgen waar het naar toe gaat? Met al het geweld, de economie en milieuverandering. En per saldo hebben de meeste mensen meer punten om voor te bidden dan om te danken...

Zijn deze woorden van Paulus wel realistisch? Je zou misschien haast gaan denken dat deze woorden niet voor ons bedoeld zijn. Maar het zijn opdrachten die we niet alleen hier tegenkomen in de Bijbel. We horen Jezus bijvoorbeeld zeggen: 'maak je geen zorgen over je leven, over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam, over wat je zult aantrekken.' En even verderop zegt Jezus ook: 'Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen,' En in 1 Tessalonicenzen horen we soortgelijke opdrachten van Paulus: 'Wees altijd verheugd, bid onophoudelijk, dank God onder alle omstandigheden, want dat is wat Hij van u, die één bent met Christus Jezus, verlangt.'

Kennelijk zijn het dus geen opdrachten die alleen specifiek bedoeld zijn voor mensen in Filippi, maar zijn het opdrachten die een wezenlijk onderdeel zijn van het christelijk geloof. Maar, dat is toch niet te doen... Kom zeg, je nooit zorgen maken... Wie kan dat? Mensen met een hart van steen, of die zelf onder een steen leven... Maar als je kinderen hebt, dan maak je je toch zorgen? Als je geeft om je eigen gezondheid of die van een ander, dan is er soms toch bezorgdheid? En dan leven wij nog in het rijke en veilige westen. Je zou maar in Gaza zitten, of in een loopgraaf in Oekraïne en dan die woorden horen: 'wees altijd verheugd'...

Het grote gevaar van zulke opdrachten is dat ze worden weggerukt uit de bredere context waar ze in staan. Ze worden dan geciteerd, misschien verschijnen ze zelfs aan de muur als een tegeltjeswijsheid, maar eigenlijk worden ze ten diepste zinloos en inhoudsloos. Want dan klinkt er 'wees over niets

bezorgd', ja heel mooi, maar onrealistisch, niet haalbaar... Dus we doen er niets mee.

Maar deze opdrachten van Paulus zijn geen mooie oneliners die bedoeld zijn als tegeltjeswijsheid. Dit zijn regels die passen in een bredere context. Die van het christelijk geloof, die van de navolging van Christus. Vanochtend hebben we het Bijbelgedeelte direct hieraan voorafgaand gelezen. Eén van de kernthema's van die Bijbeltekst was Jezus als doel zien. Samen Jezus navolgen. Deze Bijbeltekst volgt daarop en bouwt daar ook op door.

Dat klinkt heel logisch, dat een Bijbeltekst doorbouwt op de tekst die daaraan voorafgaat, en dat is ook heel logisch. Maar dat is wel iets wat veel bijbellezers vaak vergeten. Die werken bijvoorbeeld met een bepaald Bijbel leesrooster en dan staat er voor die dag een bepaald verhaal op het rooster. Dat is heel mooi en heel goed, maar soms wordt dan vergeten dat dat verhaal niet op zichzelf staat. Maar onderdeel is van een groter geheel. Een groter geheel dat de betekenis van zo'n verhaal ook kan verduidelijken, de betekenis in een bepaalde richting kan duwen. Dat is belangrijk om te onthouden, zeker wanneer een Bijbeltekst niet meteen duidelijk is. Wat wordt er daarvoor gezegd, of juist daarna. Welke plaats heeft dat verhaal in de bredere context van dat Bijbelboek, en zelfs van de hele Bijbel?

En dat is een belangrijk iets om bij onze tekst van vanmiddag in het hoofd te houden. Deze opdrachten van Paulus staan in een bredere context. In die van het hele christelijke geloof, en in die van Filippenzen. Want deze gelovigen en Paulus zelf hadden zeker geen zorgeloos bestaan. Paulus zat op het moment dat hij deze brief schreef gevangen, en hij was zijn leven niet zeker. Paulus had er vrede mee dat hij mogelijk moest sterven. Maar door dat hij vast zat was hij natuurlijk ook beperkt. Hij kon de kerken niet de hulp geven die ze soms wel heel hard nodig hadden.

En ook in Filippi zelf was het allemaal niet gemakkelijk. In ons gedeelte lezen we over een conflict in de gemeente. Twee vooraanstaande vrouwen in de kerk hebben kennelijk een conflict met elkaar. Dat hoort niet in de kerk, maar kan kennelijk toch gebeuren. Zelfs onder trouwe gelovigen. Maar met de hulp van de kerkelijke gemeente, met de hulp van de Heilige Geest zullen ze er uit kunnen komen, maar dat vraagt wel wat van hen. Maar zolang het nog niet gelukt is drukt het als een zware last op de gemeente. Over een andere zware last lezen we in 2 Korinthe, daar heeft Paulus het over de gemeenten in Macedonië en dat die getroffen zijn door zware ellende. En het gaat over hun grote armoede...

Zowel de schrijver als de lezers leven dus zeker geen onbekommerd bestaan. Zij weten van de hardheid, de moeilijkheid... Maar zij weten ook van het geloof in Jezus Christus. En dat is het fundament waaruit we onze tekst kunnen begrijpen. Want zonder een levend geloof klinkt deze tekst misschien mooi, maar zul je er niets aan hebben.

Dan klinkt het als de zoveelste zelfhulp cursus. Doe dit, laat dat en dan zul je gelukkig worden. Maar zo werkt het niet in het geloof, en gelukkig werkt het niet zo in het geloof. Want als het alleen van ons zou afhangen dan zou het vroeg of laat mislopen. Zelfs de schrijver van deze woorden, Paulus, herkent

dat in zijn eigen leven. In Romeinen schrijft hij: 'Want ik doe niet wat ik wil, het goede, maar juist wat ik niet wil, het kwade, dat doe ik.' Als het allemaal van ons zou afhangen dan stort het vroeg of laat allemaal als een kaartenhuis in elkaar. Opdrachten zoals we die tegenkomen in Filippenzen 4 zijn dan alleen haalbaar in rustige, mooie en vrolijke tijden. Maar zodra het noodlot toeslaat zal blijken dat wij precies hetzelfde zijn als ieder ander mens.

Maar in het geloof worden de opdrachten van onze tekst levend, krachtig en transformerend. In de Bijbeltekst die we vanochtend lazen werd het beeld gebruikt van een hardlooptwedstrijd met als doel Jezus Christus. Dat beeld moeten wij voor ogen houden wanneer wij de opdrachten in Filippenzen 4 lezen. We doen dat niet alleen, maar we lopen die wedstrijd met elkaar, gericht op Jezus Christus. En zo dus ook geholpen door de Heilige Geest. En dan klinken die opdrachten heel anders:

'Laat de Heer uw vreugde blijven; ik zeg u nogmaals: wees altijd verheugd.' Die vreugde wekken we niet in onszelf op. De bron van onze vreugde is het geloof. We kennen allemaal van die momenten dat we niet vreugdevol zijn, misschien zelfs wel hartstikke verdrietig. Maar juist dan mag in onze hart de blijdschap opborrelen van het geloof: God, de allerhoogste houdt van mij, ik mag Zijn kind zijn en Hij is mijn Vader. Wanneer je dat tot je door laat dringen ontspringt er een fontein van hemelse vreugde in je hart. Vreugde die sterker is dan ons verdriet.

'Laat iedereen u kennen als vriendelijke mensen. De Heer is nabij.' God heeft ons als één van Zijn belangrijkste geboden meegegeven om de naaste lief te hebben als jezelf. Dat gaat natuurlijk hand-in-hand met vriendelijkheid. En weet je wat zo mooi is als je zelf vriendelijk bent, dan is de ander ook een stuk vriendelijker voor jou. Dat zit hem vaak alleen al in heel kleine dingen. Geef een lach en je krijgt een lach terug. Als je gekend wordt als een vriendelijk mens, dan pluk je daar allerlei vruchten van. Maar ook bij deze regel geldt: 'we doen het niet alleen.' We doen het voor de ander, misschien ook voor onszelf, maar allereerst ook dit gericht op Jezus als doel. We geven de Heilige Geest de ruimte om in ons leven aan de slag te gaan. Zo worden wij vriendelijke mensen.

'Wees over niets bezorgd,' Dit is de regel waar Jezus het in de Bergrede ook uitgebreid over heeft. Wanneer je door het leven gaat met Jezus als doel dan weet je dat wat er ook gebeurt, hoe diep en donker het al ook is, het uiteindelijk goed zal komen. Een bekend beeld is dat van een schip. Hoe groot de stormen ook zullen zijn, de aankomst in de veilige haven is in Christus zeker. Over het grootste in ons leven is er dus de zekerheid dat het goed komt, meer dan goed komt. Over onszelf is er dus nooit enkele reden voor echte zorgen, en voor al het andere dragen we die zorgen niet alleen, maar met de liefdevolle Vader, die ook van die ander houdt, ook voor die ander zal zorgen.

'maar vraag in alle omstandigheden aan God wat u nodig hebt'. De zorgen die we hebben, en alle andere omstandigheden leggen we aan God voor. Dat is de gerichtheid op het geloof in ons leven. Wij gaan niet alleen door het leven, maar gericht op Christus. En in die gerichtheid kunnen wij alles aan Hem

vragen. De grote dingen natuurlijk, maar ook de kleine. Paulus heeft het over alle omstandigheden, dus ook de kleine, de echt heel kleine dingen kunnen we, moeten we misschien wel, aan Hem voorleggen. Wij leven met Hem.

'en dank Hem in uw gebeden.' Benoem wat je van God ontvangt. Dat is veel, we zullen ongetwijfeld veel vergeten, maar dank God. Daarmee spreken we onszelf ook weer keer op keer in dit is wat ik van God ontvang. Dit is waarom ik mijn leven op Christus wil richten, want het geeft veel, zo ontzettend veel. Ook vandaag weer. Het Heilig Avondmaal. Besef je wel hoe bijzonder dat is? Dat Jezus zichzelf gegeven heeft, dat Hij de toekomst voor jou geopend heeft, en dat Hij dat vandaag met jou heeft gevierd... Wanneer je daar iets van beseft dan wordt je overweldigd door dankbaarheid. En zo is er nog zoveel meer dat ons vervult van dankbaarheid. Dank God, benoem het, neem het niet alleen aan, maar dank...

Het zijn stuk voor stuk regels, opdrachten die ons leven meer en meer bij Christus bepalen. Dat Hij meer en meer centraal komt te staan als het doel in ons leven. En dat heeft groei tot gevolg. Bekend is de vrucht van de Geest, uit de Galatenbrief. Daar schrijft Paulus over hoe ons leven verder opbloeit wanneer wij Jezus als doel in ons leven aanhouden. Er staat daar: 'de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.' Wanneer wij leven met Christus dan komt ons hele leven tot bloei. De vrucht van de Geest bloeit, wij worden vreugdevoller, vriendelijker, dankbaarheid kenmerkt ons leven, zorgen ebben weg. En in ons gedeelte noemt Paulus nog één slotconclusie, wanneer wij leven zoals Hij ons hier aanraadt:

'Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.' De vrede van God... Dietrich Bonhoeffer spreekt hier heel mooi over, ik citeer hem: 'Vrede hebben betekent een thuis hebben in de onrust van de wereld, betekent een vaste grond onder de voeten hebben. De wereld mag vergaan, maar mijn vrede kan niet geroofd worden, mijn vrede heeft mij vrijgemaakt van de wereld, sterk gemaakt tegen de wereld, rijp gemaakt voor een andere wereld.'

Dat is het... Hemelse vrede, die ons verstand te boven gaat. Dat is de vrede van het Koninkrijk van God, die nu al in ons kan leven. God wil het ons geven. Zullen wij daarnaartoe groeien? Het is de vrede die rust geeft... Zelfs in de puinhopen van Gaza, de loopgraven in Oekraïne, het sterfbed van onszelf... Hemelse vrede, hier en nu. Gegeven door God. Wij vinden het wanneer Christus ons doel is en wanneer wij de Heilige Geest alle ruimte geven om ons leven te vormen. 'Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.' Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410